

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2021

Knižní stezka k dětem,
z. s.

O KNIŽNÍ STEZCE

Knižní stezka k dětem, z. s., která vznikla transformací OS Knižní dálnice k dětem v roce 2016, má za sebou další úspěšný rok činnosti.

Hlavní cíle spolku jsou:

- **podpora čtení u dětí a žáků** – pořádat literární pořady a festivaly a účastnit se jich s vlastními projekty, autorská čtení, besedy, dílny, putovní výstavy knih, ilustrací a čtení, umožnit školním knihovnám nákup hodnotných knih pro děti, umožnit to také sociálně slabším rodinám a dětem v dětských domovech, ústavech a nemocnicích. Tímto způsobem tyto knihy dostat k dětským čtenářům bez ohledu na sociální situaci jejich rodin.
- **propagace knižní kultury a literatury mezi dětmi** – organizace mezinárodního festivalu Děti, čtete?!, vytváření metodických listů a výukových materiálů ke knihám pro žáky I. i II. stupně ZŠ ve spolupráci s Novou školou, o. p. s.
- **nakladatelská činnost vzdělávacího charakteru** – společně ve spolupráci s nakladatelstvím Meander

CÍLOVÉ SKUPINY AKTIVIT:

Děti 0–3 roky (dílny k edici REPOLELO)

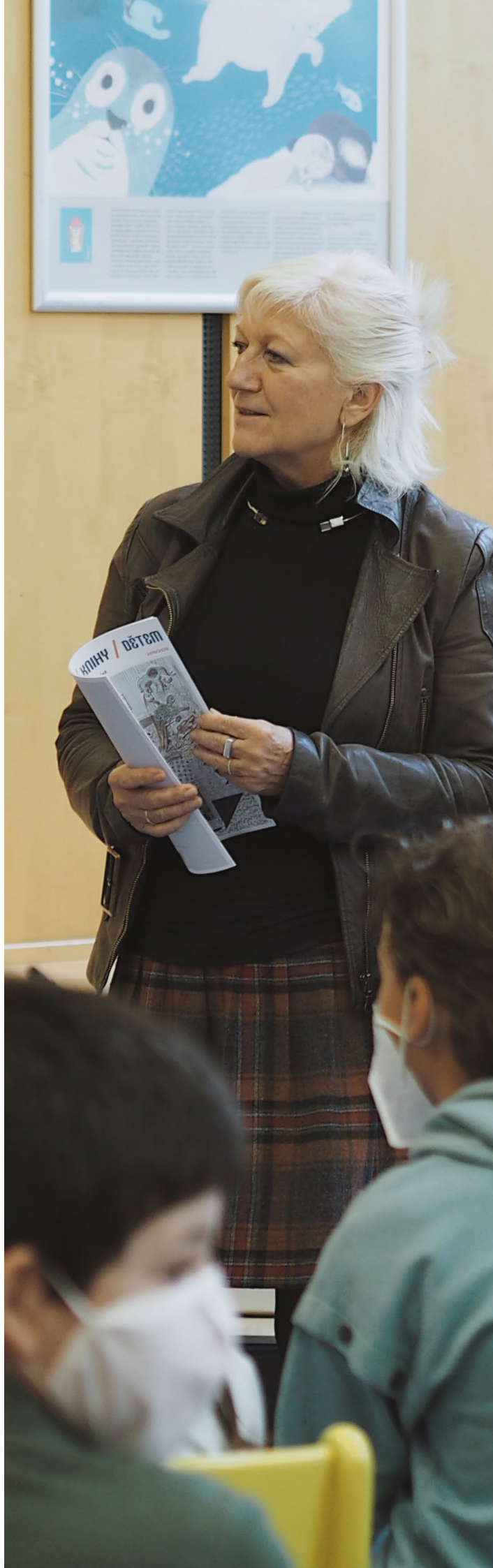
Děti 3–5 let

Děti a žáci 5–11 let

Děti a žáci 11–15 let

Mládež 15–18 let

Aktivity a výstupy spolku jsou otevřeny také mládeži, dospělým a seniorům

VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI SPOLKU V ROCE 2021

- 1: FESTIVAL DĚTI, ČTETE?! 2021
- 2: ROZŠÍŘENÁ METODIKA K VYBRANÝM
KNIHÁM Z BIBLICKÉ EDICE MANAMANA
- 3: 2. ČÁST NOVOZÁKONNÍCH PŘÍBĚHŮ
EDICE MANAMANA
- 4: ZMĚNY V ROCE 2021

Na podzim roku 2021 se změnila organizační struktura Knižní stezky k dětem. Přivítali jsme tři nové členy spolku – Mgr. Lucii Michlovou, Mgr. et Mgr. Markétu Hrnčířovou a Bc. Jakuba Pavlovského, který se poté stal novým předsedou. Rovněž bylo zvoleno nové tříčlenné představenstvo. Kromě předsedy Bc. Jakuba Pavlovského byla do představenstva zvolena bývalá předsedkyně Ing. Ivana Pecháčková a Mgr. et Mgr. Markéta Hrnčířová.

1:

Festival Děti, čtete?! 2021

12. ročník festivalu Děti, čtete?! se v roce 2021 konal během podzimních měsíců od půlky září do začátku prosince, a to především díky rozšíření festivalového programu do dalších měst.

Již tradičně, slavnostní zahájení festivalu proběhlo ve Werichově vile, kde bylo pro děti přichystáno odpoledne plné výtvarných dílen, besed s autory a divadelní představení Malý pán od Divadla B. Pro rodiče tento rok byli k dispozici knižní tituly umístěné v Katalogu nejlepší knihy dětem, který se stal našim dramaturgickým východiskem. Ve spolupráci s knihkupectvím 2 veverka, které zajistilo stánek s oblíbenými tituly, si tak každý mohl vybrat knihu a odnést si ji domů. Pražská část programu se v následujících měsících přesunula do Kampusu Hybernská a centra Vzletná.

Program festivalu se rozšířil i mimo hlavní město. V Olomouci jsme spolupracovali s knižním veletrhem LITR. V Plzni jsme dohromady se Studijní a vědeckou knihovnou zahájili putovní výstavu, která svým návštěvníkům představovala především výtvarnou část knih, které byly zařazeny do katalogu Nejlepší knihy dětem. Výstava byla následně přesunuta do Ústřední knihovny v Praze, kde byla doprovázena besedy s autory, a následně se přestěhovala do jesenického kina Pohoda, kde opět ve spolupráci s místní knihovnou byly uspořádány dílny a besedy pro dětské návštěvníky.

Bohužel, i letos jsme se museli potýkat se špatnou epidemiologickou situací a odložit program, který se měl konat v Brně a Kutné Hoře. Na návštěvu těchto míst a mnohá další se tak budeme těšit v dalším roce, v němž se festival opět posune blíže do středu dění v regionech po celé České republice.

2:

Rozšířená metodika k vybraným knihám z biblické edice manamana

Cílem projektu *Zvýšení vzdělanosti žáků základních škol v oblastech biblické tematiky a základů evropského kulturního dědictví výukovou sadou manamana* je představit žákům biblické příběhy a základní teologickou problematiku. K tomu slouží vypracování metodických materiálů a uspořádání besed ve školách odbornou lektorkou. Program besed je založen na principech kreativního vzdělávání, které se zaměřuje na podporu klíčových kompetencí u žáků základních škol.

V rámci projektu jsme rovněž vypracovali rozšíření základních metodických listů do podoby lekcí, které blíže odpovídají specifikům školní výuky a jejím potřebám. Zpracování metodických materiálů do ucelených lekcí je stále ve fázi vývoje, jelikož je potřeba tyto lekce před jejich uzavřením provést v rámci zkušebních programů. Cílem těchto metodik je u žáků rozvíjet tyto konkrétní klíčové kompetence:

- **kompetence k učení:** Navržené aktivity učí žáky porozumět textu a třídit informace. Ty je žák následně schopen použít v širším historickém, ale i občanském kontextu.

- **kompetence komunikativní:** Materiály využívají různé vyjadřovací prostředky, především ilustrace, jež biblickou tematiku doprovázejí. Sada tak rozvíjí vnímání obrazových, informačních a komunikativních prostředků, nutí žáky nad nimi přemýšlet, reagovat a zároveň je tvořivě využívat ke svému vlastnímu rozvoji.

- **kompetence sociální a personální:** Besedy budou tvořeny na základě práce se skupinou, jejíž činnost bude podporována tvořivými podněty od lektora. Cílem besedy

UKÁZKA METODIKY:

Lekce ke knize *Podobenství II.*

Úvod k příběhu a tématu

Ježíš často mluvil v podobenstvích, když chtěl posluchačům sdělit něco důležitého, vyprávěl příběh zasazený do reálií jejich doby. Podobenství nedávají jednoznačnou odpověď, ale vedou posluchače k přemýšlení a objevování jeho skrytého významu. Význam textu podobenství je skrytý ne proto, že by Ježíš nevěděl, jak jej vysvětlit nebo by podceňoval adresáta, ale právě proto, aby zůstal otevřený. Biblický text jako takový je mnohvrstevnatý a metoda podobenství, kterou Ježíš často používá, z něj dělá nevyčerpatelnou studnici. V různém věku a životních situacích nás mohou podobenství oslovovat a dávat odpovědi na otázky našeho života. Tím se podobenství odlišují od definic, že nelze jasně a jednoznačně vysvětlit jejich význam.

Podobenství je jako drahokam zabalený v krásné krabici a v mnoha vrstvách papíru, takže se nemůžeme zastavit pouze u obalu, ale pomalu a postupně jej odhalovat.

Jak s lekcí pracovat

V rámci lekce najdete aktivity, které jsou naplánované pro 90 minut. Ke každé aktivitě je doporučeno časové rozmezí, název aktivity a její popis.

Lekce

Téma: sdělování informací, metafora, jnotaj,

podobenství

čas: 90 min

věk: 3. - 7. třída

1. Krátká diskuze k úvodu do tématu (5 min.)
 - Nejprve žákům položíme otázku: „Co myslíte, že znamená, že se o něčem/nějakém příběhu řekne, že to má skrytý význam?“
 - Poté diskutujeme nad jejich nápady
2. Staň se vypravěčem (25 min.)
 - Vyzveme žáky, aby jakkoliv výtvarně ztvárnili svůj oblíbený příběh, ať už z knihy, nebo z filmu a do své tvorby zanesli jeho „skrytý“ význam, či poselství.
3. Reflexe výtvarné činnosti (10 min.)
 - Před celou třídou naskládáme hotové obrázky a následně se společně snažíme přijít nad různými významy, které v nich mohou být obsažené.

by měla být především skupinová debata nad probíranou problematikou.

- **kompetence občanská:** Výuková sada manamana u žáků podporuje toleranci k odlišným kulturám, na základě pochopení zvyků a postojů druhých lidí a kultur. Díky této znalosti je také prohlouben respekt k vlastním tradicím, kulturnímu a historickému dědictví.

Metodické materiály lze zařadit také mezi průřezová témata, jako jsou: mediální výchova, multikulturní výchova a výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

>>>

4. Četba z knihy Podobenství II. (7 min.)

- Je nutné vybrat si pouze jeden příběh a poté žákům ukázat ilustrace, které ho doplňují. (Možné použít i projektor).

7. Diskuze nad četbou a ilustracemi (5 min.)

- Cílem diskuze je probrat odlišnost mezi textem a ilustracemi z knihy, které nejsou doslovné. „Všimli jste si nějakých odlišností mezi významem textu a ilustracemi?“ „Co to znamená, že něco není doslovné?“ „A jak to může souviset se „skrytým“ významem?“

8. Literární útvary (3 min.) (aktivitu doporučujeme zařadit až od 5. třídy)

- Žáků se doptáváme: Jaké literární útvary ještě znáte, které nejsou doslovné?“ Dokázali byste vlastními slovy říct, co je to metafora, či abstraktní myšlenka?

9. Rozbor textu a práce ve skupinách (15 min.)

- Žáci si z podobenství, které jsme četli, poznačí krátkou úvahu. Jen pár slov, či vět, mladší žáci mohou vytvořit mohou malovat.

- Poté začnou pracovat ve skupince, nejlépe po třech, kde mezi sebou porovnají své nápady. Za úkol mají najít tři věci, ve kterých se jejich názory liší a naopak tři tvrzení, na kterých se shodují

10. Reflexe nad prací ve skupině (7 min.)

- S celou třídou si již jenom krátce projdeme, v čem se ve skupinách nejvíce shodovali a naopak.

Cíle lekce:

Žák:

- Vlastními slovy popíše, co znamenají pojmy „skrytý význam“, „doslovné“ a jak souvisí s útvarem podobenství

- Analyzuje vlastní zážitek, který zprostředkuje ostatním žákům

- Chápe provázanost mezi uměním a kulturou a to i prostřednictvím vlastní subjektivní tvorby

- U žáka je rozvíjen zájem o současnost, ale i minulost kulturních společenství

Zařazení lekce:

Lekce je vhodná především pro vzdělávací oblast Umění a kultura, jelikož jsou v ní rozvíjené aktivity pomocí uměleckých prostředků. Lze ji však propojit se vzdělávací oblastí Člověk a společnost a Jazyk a jazyková komunikace, jelikož zprostředkovává zkušenost s literárním kulturním artefaktem a je postavena na aktivitách, jež kreativně rozvíjí cíle uvedených oblastí. Zároveň zpracovává průřezová témata jako jsou Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, a Osobnostní a sociálních výchova.

3:

2. část Novozákonních příběhů edice manamana

Druhá řada novozákonních příběhů z edice manamana vychází také v kompletu! Biblické příběhy převyprávěné Ivanou Pecháčkovou dětem ilustrují talentovaní čeští výtvarníci nejmladší generace – a z každého jednotlivého biblického příběhu vytvářejí originální umělecké dílo.

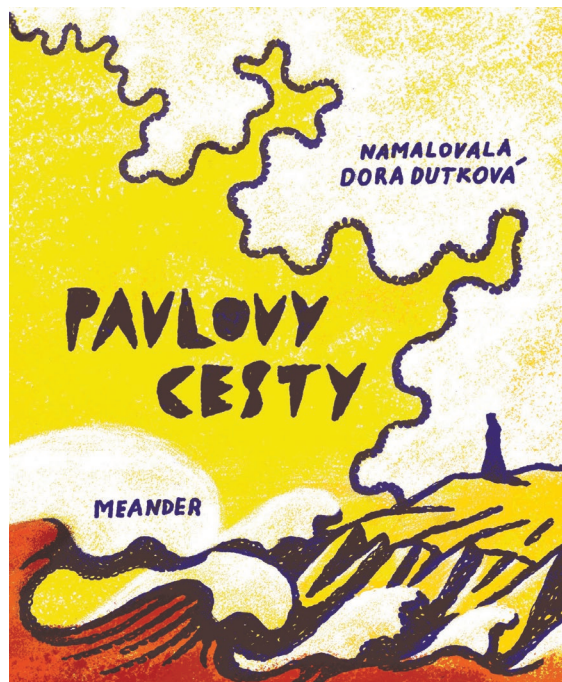
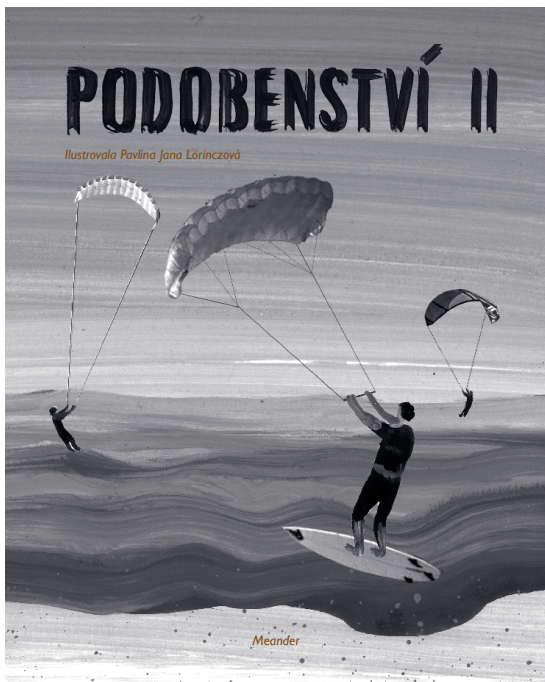
V příbězích z Nového zákona se děti seznámí nejen s jednotlivými událostmi ze života Ježíše, ale i s dalšími důležitými postavami a výjevy, které souvisí jak se vznikem a základy křesťanství, tak i s celou naší křesťanskou kulturou. Matka Ježíše Marie, Jan Křtitel, Máří Magdalena, Pilát Pontský a mnoho dalších postav jsou její nedílnou součástí. Bez jejich znalosti neznáme část sami sebe, část naší kultury, ale i část jednotlivých děl – jak mají dnešní mladí například číst slavný Bulgakovův román *Mistr* a *Markétka* či Steinbeckovo *Na východ od ráje* bez znalosti biblických příběhů?

V ROCE 2021 VYŠLY V EDICI MANAMANA TYTO TITULY:

- Svatba v Káně galilejské / *Darja Čančíková*
- Podobenství II / *Pavčina Lörinczová*
- Nasycení pětitisícového zástupu / *Anastasia Stročkova*
- Vzkříšení Lazara / *M. aka Janazapa*
- Cesta do Jeruzaléma / *Terezia Unzeitigová*
- Petrovo zapření / *Dita Stuchlíková*
- Vzkříšení / *Alice Brotánková*
- Pavlovy cesty / *Dora Dutková*

Knihy vyšly v koedici s nakladatelstvím Menader a s laskavou podporou nadace Sekyra Foundation.

PROJEKTY PLÁNOVANÉ V ROCE 2022

1: 13. ROČNÍK FESTIVALU DĚTI, ČTETE?!

Literární festival Děti, čtete?! se už 13. rokem po hlavě vrhne do boje za podporu dětského čtenářství. Uskuteční se napříč podzimními měsíci a celou republikou. Zahájení proběhne 14.-17.9. v Praze v podobě několika intenzivních dní ve Werichově vile, Ústřední městské knihovně a v rámci projektu Zažít město jinak a v následujících týdnech a měsících se jeho pestrý a rozmanitý program rozšíří do regionů – Plzně, Olomouce nebo Prostějova. Festivalový program bude sytit ducha především malých návštěvníků prostřednictvím autorských čtení a workshopů (neopomene ale ani dospělí). Více než 20 interaktivních besed, výtvarných a kreativních dílen doplní divadelní představení Divadla B, koncert kapely Zuby Nehty nebo zbrusu nový lingvisticko-hudební projekt Zdeňka Troupa a Stanislava Plecitého. Jako každý rok i letos nebude chybět Putovní výstava ilustrací z představovaných titulů vybraným z katalogu Nejlepší knihy dětem, která poutá pozornost k výtvarné stránce knih.

2: OTEVŘENÍ CENTRA ČESKÉ DĚTSKÉ KNIHY

Centrum české dětské knihy je projektem zapsaného spolku Knižní stezka k dětem, který dlouhodobě organizuje literárně-dramatický festival Děti, čtete?!, jenž je spolu se Světem knihy, Nocí literatury a Festivalem spisovatelů součástí projektu UNESCO: Praha – město literatury. Cílem tohoto projektu, po vzoru Mezinárodního domu umění pro děti BIBIANA v Bratislavě, je podpora umělecké tvorby dětí všech věkových kategorií a bez ohledu na národnost, vyznání, sociální postavení a zdraví. Jeho posláním je kromě umělecké části i podpora čtenářství a gramotnosti včetně šíření kvalitní dětské literatury (a to i za pomoci katalogu Nejlepší knihy dětem). Součástí aktivit centra budou dílny psaní a ilustrace pro děti i dospělé, výstavy, křty, divadelní i hudební dílny a další činnosti podporující zejména dětskou fantazii a tvořivost. Na základě uspořádaných dílen vznikne kromě jiného strategie pro práci s dětským publikem. Mezi zakladatele Knižní stezky k dětem, z. s., a centra patří Ing. Ivana Pecháčková, zakladatelka nakladatelství Meander, spisovatelka, překladatelka, členka PEN klubu a předsedkyně Komise pro dětskou knihu v představenstvu SČKN.

3:

ZÁVĚREČNÁ ŘADA NOVOZÁKONNÍCH PŘÍBĚHŮ Z EDICE MANAMANA

Biblická edice manamana se v roce 2022 uzavře posledními osmi příběhy Nového zákona, které dětem převyprávěla Ivana Pecháčková a ilustrovali je talentovaní čeští výtvarníci nejmladší generace. Který apoštol Ježíše zradil? A který zapřel? Co jsou to letnice? S těmito a dalšími otázkami dětem pomůžou přiložené metodické listy, které obsahují soubor úkolů procvičujících nejen porozumění a pozornost dětí, ale i jejich kreativní schopnosti.

4:

VÝSTAVA EDICE MANAMANA PUTUJE DÁL PO SVĚTĚ

Ve spolupráci s Českými centry bude výstava naší biblické edice manamana, která představuje to nejlepší ze současné mladé české ilustrace, uvedena v několika světových metropolích. Na začátku roku 2022 očekáváme uvedení výstavy ve Varšavě.

Knižní stezka k dětem, z. s.
Zubatého 269/1,
150 00 Praha 5
e: info@kniznistezka.cz
t: +420 728 355 554
IČO: 22902376

